

οὐδεμίαν σχεδὸν ἀπὸ τὰς ἀρετάς των, δὲν ἐπενόησαν καὶ νὰ θαυματουργῶσιν. Ἀγιοι καὶ θεῖοι ἐπωνομάζοντο καὶ οὗτοι, ὡς ἔκεινοι· καὶ ὅμως κάνεται ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπεθύμησεν οὕτε παραλυτικὸν οὕτε τυφλὸν νὰ īατρεύσῃ κάνενα, μολονότι ὑπερέβαλαν ἔκεινους εἰς τὴν ἔθελοθρησκείαν, ἔως καὶ ἀμελήσαντες τῶν κοινῶν τὴν κυβέρνησιν νὰ ἀσχολῶνται εἰς θεολογικὰς ζητήσεις, καὶ νὰ συντάσσωσιν ὑμνους ἐκκλησιαστικούς. Λύει τὴν ἀπορίαν ἡ μὲ προσοχὴν ἀνάγνωσις τῆς ἴστορίας. Εἰς τὸς χρόνους τῶν Γραικορωμαίων, καὶ ἔξαιρέτως ἀπὸ τὸν μεσαιῶνα καὶ κάτω, τὸ καθ' ἡμέραν αὐξανόμενον πλῆθος τῶν μοναχῶν ἔφθασε νὰ ἀρπάσῃ τὸ ἐργαστήριον τῆς θαυματουργίας, ὡς μέσον ν' αὐξήσῃ ἀναλόγως τοῦ πλήθους καὶ τοὺς πόρους του· δὲν ἔμεινε πλίον εἰς τὸς αὐτοκράτορας ἀφορμὴν νὰ θαυματουργῶσιν, ὡς ἔκεινοι, οὐδὲ χρέιαν εἶχαν νὰ μεταχειρισθῶσι μέσον ἔξεντελισμένον ἀπὸ τὴν κατάχρησιν, ἔχοντες ἄλλα μέσα ἐνεργότερα. Οἱ μοναχοὶ ἀντλοῦσαν τοὺς ἰδρῶτας τοῦ λαοῦ μὲ τὰ θαύματα καὶ τὰς λοιπὰς τῶν δεισιδαιμονίας· οἱ αὐτοκράτορες ἐβύζαναν καὶ αὐτό του τὸ αἷμα μὲ βιαίους φόρους, τῶν ὅποιων μέρος ἀπέλαυναν πάλιν οἱ μοναχοὶ, ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν φόρους τούτους ἔκτιζοντο καὶ ἐπληθύνοντο τὰ μοναστήρια, ἀνεγέροντο οἱ λαμπρότατοι ναοὶ, καὶ κατεπλούτιζοντο οἱ ὑπουργοὶ τῶν ναῶν.—ΚΟΡΑΗΣ.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΛΟΔΟΒΙΚΟΥ ΙΣ'.

ΚΑΤΑ τὸ παράδειγμα τοῦ πάππου του 'Ἐρρίκου Δ',, ὁ Λοδοβίκος ΙΣΤ'. ἦγάπα νὰ συναναστρέψεται μὲ τὸν λαὸν, νὰ ἐπισκέπτεται ἀγνώριστος τὴν κατοικίαν τοῦ πένητος καὶ τὴν καλύβην τοῦ χωρικοῦ. Ἐνῷ δέ ποτε κυνηγῶν περιεφέρετο εἰς τὰ δάση, ἀπήντησεν αὐτὸν εἰς τὴν ἐρημίαν νεανίσκος τις, ὁ ὄποιος προσπίπτει γονυπετής, καὶ τὸν λέγει, 'Κύριε, ἐλέησόν με· αἱ χρεῖαι μου εἶναι μεγαλώταται.'—'Τί λοιπὸν, φίλε μου, τὸν λέγει ὁ ἀγνώριστος βασιλεὺς, 'δὲν ἐμπορεῖς νὰ δουλεύῃς ἀντὶ νὰ φωμοζητῆς';—'Μάλιστα, κύριε· ἀλλ' εἴμαι κρατημένος εἰς τὸν οἰκον· ὁ πατέρ μου ἀποθνήσκει, ἢ δὲ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοί μου ἀσθενοῦσι, πέντε τὸν ἀριθμὸν.'—'Δίγεις τὴν ἀλήθειαν';—'Μάλιστα, κύριε· τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν.' Ὁ Λοδοβίκος τότε ἥλεπον αἴτον· ἀλλὰ σκεφθεὶς δτι, ἀν τὴν ἀλήθειαν δλα δσα ἡκουσε, δὲν ἤρκει τὸ δοθὲν, ἔξηκολούθει νὰ ἐρωτᾷ·—'Η κατοικία σου ἀπέχει πολὺ ἐντεῦθεν';—'Τρία τέταρτα τῆς λεύγης, κύριε μου.' Τὸν ἐπαίτην ἀκολούθησας ὁ μονάρχης, ἔφθασεν εἰς τὸν πρόποδας καλύβης πανταχόθεν ἡνεῳγμένης. Γοεράλ κραυγαὶ πλήττουσι τὸ ὡτίον του. Εἰσέρχεται, καὶ εύρισκει τὸν πατέρα ἀποθνήσκοντα ἐπὶ ἀχυροστρώματος, καὶ τὰ τέκνα του ἡμίγυμνα, τὰ μὲν ἀσθενῆ, τὰ δὲ ἄρτον ἀπαιτοῦντα παρὰ μητρὸς, ήτις δὲν εἶχεν ἄλλο εἴμην δάκρυα νὰ τοὺς δώσῃ. Τοιοῦτο θάμα κατεσπάραξε τὴν καρδίαν τοῦ βασιλέως· παρευθὺς δὲ μοράσεν εἰς τὸν δυστυχεῖς δσα χρήματα ἔκρατει, περίλυπος δτι δὲν εἶχε πλειότερα.

Ἐπιστρέψας εἰς τὸν πύργον, 'Α! κυρία,' λέγει πρὸς τὴν βασίλισσαν, 'πόσον ευτυχὲς ἐστάθη τὸ κυνήγιόν μου!' καὶ διηγεῖται τὸ συμβεβηκός. Ἀπασα ἡ βασιλικὴ οἰκογένεια εἰς δάκρυα ἔκεινήθη, καὶ ἱατρὸς ἐστάλη πάραυτα, νέα φέρων βοηθήματα.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ ΕΞ ΕΦΟΔΟΥ.

ΟΤΑΝ ἀποστολικός τις ιεροκήρυξ Γάλλος, Βριδαῖνος ὄνομαζόμενος, ἥλθε καὶ εἰς Παρισίους νὰ κηρύξῃ, οἱ αὐλικοὶ καὶ οἱ ἐπισημότεροι τῆς πόλεως συνήχθησαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν νὰ τὸν ἀκούσωσι διὰ περιέργειαν, καὶ μὲ σκοπὸν νὰ γελάσωσιν εἰς τὴν σύγχυσιν, τὴν ὅποιαν ἐφαντάζοντα, δτι θέλει προξενήσειν ἡ παρουσία τῶν εἰς ιεροκήρυκα συνειδισμένον ἔως τότε νὰ κηρύξῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς ταπεινοὺς καὶ χωρικοὺς ἀνθρώπους. Τὸ ἀπροσδόκητον ὅμως τοῦτο θέαμα, ἀντὶ νὰ τὸν φοβίσῃ, τὸν ἔδωκεν ἀφορμὴν τοῦ ἀκολουθου θαυμαστοῦ προσώπου εἴσιδον.

‘Βλέπων ἀκροατήριον τόσον ἀσυνείδεστον εἰς ἐμὲ, φαίνεται, ἀδελφοὶ μου, δτι δὲν ἐπρεπε ν' ἀνοίξω στόμα πηρὰ διὰ νὰ ζητήσω χάριν καὶ συγκαταβασιν εἰς ἀποστολικὸν κήρυκα πτωχὸν καὶ ἀμοιρον ἀπ' δσα θέλετε νὰ ἔχωσι προτερήματα, ὅσοι παρέρησιάζονται καὶ σᾶς ὅμιλοῦν περὶ τῆς ἰδ ας σας σωτηρίας. Πολλὰ διάφορον ὅμως εἶναι τὸ ὅποιον ἡ φυχὴ μου αἰσθάνεται σύμερον· καὶ ἀν ἔγω ἦμαι ταπεινωμένος, προσέχετε μὴ φαντασθῆτε, δτι θέλω ὑποκλίνειν εἰς τὰς ἀθλίους ταραχὰς τῆς κενοδοξίας. Μὴ γένοιτο ὁ ὑπηρέτης τοῦ οὐρανοῦ νὰ συλλογισθῇ ποτὲ, δτι ἔχει χρέιαν ἀπολογίας πρὸς ἐσᾶς! διότι, τέλος πάντων, δποιοι καὶ ἀν ἡσθε, ἀμαρτωλοὶ εἰσθε, ὡς ἔγω, καὶ τὸν αὐτὸν Θεὸν ἔχετε, ἔμπροσθεν τοῦ ὄποιου μ' ἔρχεται τὴν ὄφαν ταύτην νὰ κτυπήσω τὸ στῆθός μου. ‘Εως τώρα ἔκήρυξα τοῦ Υψίστου τὰ δικαιώματα εἰς ναοὺς σκεπασμένους ἀπὸ ἀχυρα· ἐδίδαξα τῆς μετανοίας τὰς αὐστηρότητας εἰς ἀνθρώπους δυστυχεῖς, στερημένους καὶ αὐτὸν τὸν ἐπιούσιον ἄρτον· ἔφανέρωσα εἰς τὸν καλοὺς χωρικοὺς τὰς πλέον φρειτὰς ἀληθείας τῆς θρησκείας μου. ‘Αθλιος ἔγω! τί ἔπρεπε! κατελύπησα τὸν πτωχούς, τὸν καλητέρους φίλους τοῦ Θεοῦ μου· ἔφερα φρίκην καὶ θλίψιν εἰς τὰς ἀπλᾶς ἔκεινας καὶ πιστὰς φυχὰς, τὰς δποιάς ἐπρεπε μᾶλλον νὰ συλλυπᾶμαι καὶ νὰ παρηγορῶ. ‘Εδῶ, δποι τὰ βλέμματά μου ἀπαντοῦν μεγάλους, πλουσίους, λαταδυναστεύοντας τὴν πολυπαθῆ ἀνθρωπότητα, ἡ ἀμαρτωλοὺς τολμηροὺς καὶ σκληρυμένους, ἔδω, ἔδω μόνον ἐπρεπε νὰ βροντοφωνήσω τὸν θεῖον λόγον, καὶ νὰ βαλω πλησίον μου εἰς τὸν ἄμβωνα τοῦτον, ἔξ ἐνὸς μέρους, τὸν θάνατον μὲ τὸ δρέπανον ἔτοιμον νὰ σᾶς θερέσῃ, καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου τὸν μέγαν Θεόν μου, δστις ἔρχεται νὰ σᾶς κρίνη. Εἰς τὴν χειρά μου κρατῶ σήμερον τὴν περὶ ὑμῶν ἀπόφασιν! Τρέμετε λοιπὸν ἔμπροσθεν μου, ἀνδρες ὑπερήφανοι καὶ καταρρονταὶ, οἵτινες μὲ ἀκούετε! ‘Η ἀνάγκη τῆς φυχικῆς σωτηρίας, ἡ βεβαιότης τοῦ θανάτου, τὸ ἀδηλο-

τῆς ὥρας ταύτης, ὥρας εἰς ἑσᾶς τόσον φρικτῆς, ἢ μέχρι τέλους ἀμετανοησία, ἢ τελευταία κρίσις, ὃ δέργος ἀριθμὸς τῶν ἐκλεκτῶν, ἢ κόλασις, καὶ περιπλέον ἢ αἰωνιότης, ἵδον περὶ τίνων μέλλων νὰ λαλήσω· ἵδον ποῖα εἰς ἑσᾶς μόνους ἔπρεπε νὰ λαλῶ. Αἱ! ποίαν χρέιαν ἔχω ἀπὸ τὰς φήμους σας, αἱ ὅποιαι Ἰσως ἡθελαν μὲ κολάσειν, χωρὶς τὴν ἴδικήν σας σωτηρίαν; 'Ο Θεὸς θέλει σᾶς κινήσειν τὰς καρδίας, ἐνώ λαλεῖ ὁ ἀνάξιος ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὅποιου πολλάκις ἐδοκίμαστα τὴν εὐσπλαγχνίαν. Τότε τρέμοντες δὶ’ ὅσας ἔπράζετε ἀνομίας, θέλετε πέσειν εἰς τὰς ἀγκάλας μου μὲ δάκρυα κατανύξεως καὶ μετανοίας· τότε βιασμένοι ἀπὸ τῆς συνειδήσεως τὸν ἐλεγχον θέλετε μὲ εὔρεται ἀρκετὰ εὐγλωττον.'

—ΡΗΤΟΡ. ΒΑΜΒΑ.

ΕΥΓΕΝΗΣ ΔΙΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΣΚΙΠΙΩΝΟΣ.

ΣΚΙΠΙΩΝ ὁ νεώτερος, πρὶν ἀκόμη ἐμβῆ εἰς τὸ εἰκοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, διώρισθη στρατηγὸς τῶν Ῥωμαίων κατὰ τῶν Ἰσπανῶν. Μετ’ ὀλίγον δὲ ἀφοῦ ἐκυρίευσε τὴν Νέαν Καρχηδόνα, μητρόπολιν τοῦ Ἰσπανικοῦ Βασιλείου, ἡ σωφροσύνη καὶ ἀρετὴν του ἐδοκιμάσθησαν κατὰ τὸν ἔφεζῆς τρόπον.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, ἀξιωματικοί τινες ἔφεραν πρὸς αὐτὸν παρθένον τρυφερώτατην, καὶ τόσον περικαλλῆ, ὥστε δλῶν οἱ ὄφθαλμοι ἀκινήτως προσηλώθησαν ἐπάνω της. 'Ο νέος δορικτήτωρ, ἵδων αὐτὴν, ἀνεπετάχθη ἀπὸ τὸ κάθισμά του συγκεχυμένος καὶ ἐκθαμβώσε: ἔφαινετο δὲ ὡς νὰ ἔχασε τὴν ἀταραξίαν τοῦ πνεύματος, τὴν εἰς πάντα στρατηγὸν ἀναγκαιοτάτην, καὶ διὰ τὴν ὅποιαν αὐτὸς μάλιστα ἐφημίζετο. Συνελθὼν μετ’ ὀλίγα λεπτὰ, ἡρώτησε τὴν καλὴν αἰχμάλωτον μὲ τὸν πλέον φιλόφρονα καὶ πολετικὸν τρόπον περὶ τῆς πατρίδος καὶ τῶν συγγενῶν αὐτῆς: μαθὼν δὲ ὅτι εἶναι ἀρρβανισμένη μὲ τινα τῶν Κελτιβήρων ἄρχοντα, ὀνομαζόμενον 'Ἀλλούτιον, διέταξε νὰ μηνύσωσι καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τοὺς γεννήτορας τῆς αἰχμαλώτου νὰ ἔλθωσιν.

'Οτε ἡλθεν ὁ Ἰσπανὸς, ἐπῆρεν αὐτὸν ὁ Σκιπίων κατὰ μόνας· θέλων δὲ νὰ τὸν ἐλαφρύνῃ ἀπὸ πᾶσαν περὶ τῆς νεάνιδος ἀνησυχίαν, τὸν ἀπέτεινε τοὺς ἀκολούθους λόγους· 'Σὺ καὶ ἐγὼ εἴμεθα νέοι, καὶ διὰ τοῦτο δὲν βλάπτει ἀν ὄμηλήσω ἐλευθέρως. Οἱ ὁδηγήσαντες πρὸς ἐμὲ τὴν ἀρρβανιστικήν σου μὲ ἔβεβαιώσαν δὲ τὸν περιγγαπτῆς αὐτῆν· τὸ κάλλος δὲ καὶ ἡ ἀξία της δέν με ἀφῆκαν ν’ ἀμφιβάλω, δέ το πρᾶγμα ἀληθῶς ἔχει οὕτως. 'Εστοχάσθην δὲ ὅτι, ἀν ἡμην εἰς τὴν θέσιν σου, ἡθελα ὑπερεπιθυμεῖν νὰ μὲ δεῖξῃ τις χάριν· χαίρω λοιπὸν δὲ εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν δύναμαι νὰ σὲ δουλεύσω. Μολονότι τοῦ πολέμου ἡ τύχη μὲ κατέστησε κύριόν σου, θέλω δμως νὰ ἡμεθα φίλοι. 'Ιδούν ἡ γυνή σου· λάβε την· καὶ εἰδεῖς νὰ ξήσετε πανευδαιμονες. 'Εσο βέβαιος δὲ μεταξύ μας ἡτο καθὼς εἰς τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός της. Μὴ γένοιτο ν’ ἀγοράσῃ ποτὲ ὁ Σκιπίων τὴν δόνην τινα μὲ θυσίαν τῆς ἀρετῆς καὶ τιμῆς του, ἢ τῆς εὐδαιμονίας ἀγαθοῦ τινὸς ἀνθρώπου! 'Οχι· σοῦ τὴν

ἔφυλαξα διὰ νὰ τὴν παρουσιάσω δῶρον ἀξεῖον καὶ τῶν δύο μας. Μόνην δ’ ἀνταμοιβὴν σοῦ ἀπαιτῶ διὰ τὸ ἀνεκτίμητον τοῦτο δῶρον, νὰ ἡσαι φίλος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λαοῦ.'

'Ο Ἀλλούτιος ἀπὸ τὴν ὑπερβολὴν τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης δὲν ἡμπόρει ν’ ἀποκριθῇ· πετών δὲ εἰς τοὺς πόδας τοῦ στρατηγοῦ, ἔκλαιε μετά μεγάλης φωνῆς· ἡ αἰχμάλωτος κόρη ἔλαβε τὴν αὐτὴν θέσιν, εἰς τὴν ὅποιαν καὶ διέμενεν, ἐώσου ὁ ἡλικιωμένος πατήρ της, ἐκστατικὸς ἀπὸ χαρὰν, "Ω ἀριστε Σκιπίων!" ἔξεφωνησεν, 'ὁ Θεὸς σ’ ἔδωκεν ἀρετὴν ὑπερανθρώπινον. 'Ω ἔνδοξες ἀρχηγέ! ὁ θαυμάσιε νέε! ποία εὐχαρίστησις δύναται νὰ συγκριθῇ μ’ ἐκείνην, ητὶς πρέπει τώρα νὰ σου πληροῖ τὴν καρδίαν, ἐνώ ἀκούεις τῆς εὐγνώμονος ταύτης παρθένου τὰς εὐχὰς ὑπὲρ τῆς ὑγείας καὶ εὐδαιμονίας σου!'

Τοιούτος ἔχρημάτισεν ὁ Σκιπίων, καίτοι στρατιώτης, νέος, καὶ Ἐθνικός! οὐδὲ ἔμεινεν ἀβράβευτος ἡ ἀρετὴ του. 'Ο Ἀλλούτιος, θαυμάσας τοιαύτην μεγαλοψυχίαν, ἔλευθερότητα, καὶ χρηστοήθειαν, ὑπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, διακηρύτων εἰς πᾶσαν περίστασιν τοὺς ἐπαίνους τοῦ γενναίου καὶ φιλανθρώπου νικητοῦ· φωνάζων δὲ τι ἡλθεν εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἡρωϊκός τις νέος, ὁ ὅποιος ἐνίκα τὰ πάντα ὀλιγώτερον μὲ τῶν ὅπλων τὴν δύναμιν παρὰ μὲ τῆς ἀρετῆς τὰ θέλγητρα καὶ τῆς ἀγαθοεργίας τὸ μεγαλεῖον.

ΜΕ πόσην ἀφέλειαν καὶ ὠραιότητα είκονίζεται εἰς τὸν ἔφεζῆς ἀπόλογον ἡ ἐκ τῆς ἀγαθῆς συναναστροφῆς εὐεργεσία.

'Μίαν τῶν ἡμερῶν, εἰς τὸ λουτρὸν εὐρισκόμενος, ἔλαβον παρὰ τινος φίλου κομμάτιον μυρισμένου πηλοῦ. 'Αφοῦ προσεκτικῶς τὸ ἔθεωρησα, 'Μόσχος είσαι ἡ ἀμφιβάρον;' εἶπα πρὸς αὐτό· 'διότι θέλγομαι ὑπὸ τῆς εὐωδίας σου.' 'Ημην,' ἀπεκρίθη, 'ἀχρεῖον κομμάτιον πηλοῦ, ἀλλὰ πρὸς καιρὸν συνανεστράφην μὲ τὸ ρόδον· ἡ γυλικεῖα δὲ τοῦ συντρόφου μου ποιότης μετεδόθη καὶ εἰς ἐμέ· ἀλλέως, ἡθελα εἰσθαι μόνον κομμάτιον πηλοῦ, ὡς φαίνομαι δὲ εἰμαι.'

ΣΓΓΚΡΙΣΙΣ ΤΟΥ ΑΙΓΡΙΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΟΥ ΒΙΟΥ.—'Απ’ ἐρήμου σχεδὸν τόπου ἐπιστρέφοντες, ἔξεπλάγημεν εἰς τὸν θόρυβον πόλεως, ητὶς δὲν εἶχεν εἰμὴ ἔξι χιλιάδας κατοίκων. 'Εθαυμάσαμεν τὰς εὐκολίας, δοσας τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ βιομηχανία παρέχουν εἰς τὸν πολιτισμένον βίον. Ταπειναὶ κατοικίαι μᾶς ἐφαίνοντο μεγαλοπρεπεῖς· καὶ πᾶς, μεδ’ οἵ συνωμιλούσαμεν, ἐφανετο μὲ ἀνωτέρας γνώσεις προικισμένος. Στερήσεις μακροχρόνιοι καθιστάνουν πολυτίμους καὶ τὰς μικροτάτας ἀπολαύσεις· δυσκολεύομαι δὲ νὰ ἐκφρασθῶ μετὰ πόσης ὑδονῆς ἔθεωρήσαμεν, κατὰ πρώτην φορὰν, τὸν σίτινον ἄρτον ἐπὶ τῆς τραπέζης τοῦ κυβερνήτου.— Humboldt.